

Zaanstreek-Waterland

ZEG HET MAAR HET PRATEN VAN UW KIND

Leeftijd 0 tot 4 jaar

Het leren praten van uw kind gaat vaak bijna vanzelf. Toch is er heel wat voor nodig voordat uw kind goed praat. Soms gaat het niet zo vlot met leren praten. Eén op de vijf kinderen op de basisschool start met een taalachterstand. Die achterstand is moeilijk in te halen en kinderen kunnen daar de rest van hun leven last van hebben. Ze kunnen problemen krijgen met leren, met uiten van gevoelens, met het maken van contact, enz. In deze folder vertellen wij u hoe kinderen tot 4 jaar leren praten en hoe ouders daarbij kunnen helpen.

Het praten van uw kind.

Het is van belang dat uw kind de mensen om zich heen hoort praten. Vooral door gesprekken over dagelijkse dingen zal uw kind de taal steeds beter begrijpen. Ook is het belangrijk dat uw kind in gesprekken betrokken wordt, want uiteindelijk zal uw kind iets terug gaan zeggen. Als ouder kunt u een belangrijke bijdrage leveren.

Het is belangrijk dat u vanaf de geboorte met uw kind praat; spreek de taal waarin u zich het best kunt uitdrukken.

Het eerste huilen en de eerste keuvelgeluidjes van een kind komen vanzelf. Alle kinderen over de hele wereld maken daarbij dezelfde geluidjes. Deze geluidjes gaan langzamerhand steeds meer op de eigen taal lijken. Dit komt doordat een kind de klanken overneemt van mensen die veel met hem/haar praten.

De reacties vanuit de omgeving zijn dus erg belangrijk voor de ontwikkeling van het spreken. Het kind gaat steeds meer geluiden, klanken en woordjes die het hoort, nadoen. Vanuit dit nadoen ontwikkelt zich tenslotte het spreken.

Jonge kinderen zijn in staat meer dan één taal tegelijk te leren. De manier die gekozen wordt om meer dan één taal aan te bieden, kan per gezin verschillen.

Het maakt niet uit welke taal u spreekt met uw kind. De taalontwikkeling verloopt namelijk in elke taal op dezelfde wijze.

Hoe ontwikkelt taal en spraak zich?

Leeftijd: 0 tot 12 maanden

Bij sommige kinderen komt het praten vlot op gang, bij anderen duurt het wat langer. Leren praten is net als leren lopen: het ene kind leert het sneller dan het andere en het gaat met vallen en opstaan.

Het aantal verschillende geluiden neemt in de loop van de maanden toe. Op de leeftijd van 9 à 10 maanden maken kinderen geluiden die steeds meer lijken op spraakklanken. Het herhalen van dezelfde klanken noemen we brabbelen.

ba-ba-ba-ba
mmm-mmm-mmm-mmm
gûh-gûh-gûh-gûh
ta-ta-ta-ta

Rond de eerste verjaardag begint bij de meeste kinderen het gebrabbel op echte woordjes te lijken. Ze vertellen je zo hele 'verhalen'.

Leeftijd: 12 tot 18 maanden

Vanaf deze leeftijd begrijpen kinderen zinnnetjes met twee woorden.

Poes aaien?
Papa weg?
Bal rollen?

Ook kunnen ze één of meer lichaamsdelen aanwijzen. Je hoort veel en gevarieerd brabbelen met af en toe een herkenbaar woord.

Tips voor ouders

Leeftijd: 0 tot 18 maanden

1. In deze periode begint uw kind zich te richten op geluiden en leert de geluiden van elkaar te onderscheiden. U kunt uw kind helpen door het attent te maken op geluiden met behulp van geluidmakend speelgoed of door 'gekke' geluidjes te maken.
2. Herhaal geluiden die uw kind uit zichzelf maakt. Kijk uw kind daarbij aan en lach tegen uw kind. Zo stimuleert u dat uw kind u nadoet en de eigen stem ontdekt.
3. Praat tegen uw kind, terwijl u met hem/haar bezig bent. Maak daarbij korte, eenvoudige, maar goede zinnen, zoals:

Dag, schat!
Heb je lekker geslapen?
Kom maar.
Gaan we lekker eten?

4. Zing eenvoudige wiegeliedjes en kinderversjes met uw kind. Neem uw kind op schoot en kijk elkaar aan. Maak de bewegingen die bij het versje of liedje horen.
5. In een rustige omgeving herkent uw kind eerder geluiden en woordjes dan wanneer het voortdurend wordt afgeleid door achtergrondgeluiden van bijvoorbeeld de televisie of de radio.

Hoe ontwikkelt taal en spraak zich?

Leeftijd: 18 tot 24 maanden

Uw kind gaat de wereld om zich heen echt ontdekken en gaat leren dat alles een naam heeft. Tegelijkertijd kan hij/zij steeds meer woordjes begrijpen en zeggen, maar niet alle klanken worden goed uitgesproken. Een tweejarig kind zegt minimaal 5 tot 10 woordjes. Eén enkel woord kan verschillende betekenissen hebben (één-woordzinnen). Bijvoorbeeld: een kind zegt 'ete'. Dit kan betekenen:

Ik wil eten.

De poes gaat eten.

Mama eet.

Leeftijd: 2 tot 2,5 jaar

Na de één-woordzinnen volgen al snel twee-woordzinnen. Bijvoorbeeld 'Papa weg' betekent:

Papa is er niet.

Papa gaat weg.

Waar is papa?

Nog niet alle woorden worden goed uitgesproken.

Tips voor ouders van kinderen die praten in één-woordzinnen en twee-woordzinnen.

1. Sluit aan bij wat uw kind al kan begrijpen. Praat uw kind in één- en twee-woordzinnetjes, dan kunt u het beste praten in zinnen die iets langer zijn en woorden gebruiken die uw kind al kent. Bijvoorbeeld:

*Ga je mee?
We gaan naar oma.
Jas aan.*

2. U kunt beter geen kindertaal overnemen, ook al is het nog zo grappig of aandoenlijk. In plaats van 'woef-woef' zegt u gewoon: 'Ja, de hond'.
3. Praat over de dagelijkse dingen waar u en uw kind mee bezig zijn en benoem alles wat u met uw kind doet.
4. Van samen praten over boekjes, plaatjes en van liedjes zingen leert uw kind veel nieuwe woorden. Laat uw kind ook zinnetjes aanvullen bij een boekje dat het al kent. Bijvoorbeeld:

'Dat is de (koe).'
'De koe zegt (boe).'

5. Als een woord of een zinnetje van uw kind niet goed is, kunt u het in de correcte vorm herhalen. Nazeggen hoeft niet.

Hoe ontwikkelt taal en spraak zich?

Leeftijd: 3 tot 3,5 jaar

Rond de derde verjaardag maakt een kind zinnetjes van minimaal drie tot vijf woorden; ook worden soms al moeilijke woorden gebruikt.

Door te luisteren leren kinderen zinnen begrijpen en daardoor ook zelf zinnen te vormen. Ook ontdekken zij vaste patronen in de taal en nemen deze over ('sok' wordt 'sokken', 'ik loop/wij lopen'). Daar mogen nog fouten in gemaakt worden. Bijvoorbeeld:

*Waarom keekte jij naar buiten?
Oei, ik valde bijna.
Omdat ik die kwijt hebt.*

Er komen nog steeds uitspraakfouten voor, bijvoorbeeld 'piesnatie' in plaats van 'spinatie'.

De wereld van uw kind wordt groter en daarmee de woordenschat (op de peuterspeelzaal of het kinderdagverblijf, uit logeren, enz.).

Soms denkt uw kind sneller dan hij/zij kan praten en struikelt het over woorden.

Leeftijd: 3,5 tot 4 jaar

Uw kind praat in goede, korte zinnen. De 'r' en sommige klankcombinaties kunnen nog lastig zijn. Spontaan vertelt het wel eens een verhaaltje en ook is het mogelijk om een gesprekje te voeren.

Tips voor ouders van kinderen die zinnen maken van meer dan twee woorden.

1. Taal wordt leuk. Uw kind geniet van voorlezen, rijmpjes en liedjes. Het is goed om vaak hetzelfde te doen.
2. Sommige woorden of zinnen gaan nog niet altijd goed. Lach er niet om of plaag uw kind niet maar help juist door het woord/ de zin in de goede vorm te herhalen.

Wanneer contact opnemen?

- Bent u ongerust over het praten van uw kind?
- Hoort uw kind niet goed?
- Ontwikkelt uw kind zich langzamer of anders dan in de folder beschreven staat?
- Is uw kind onverstaanbaar voor vreemden?
- Maakt uw kind niet of moeilijk contact met u of anderen?
- Heeft uw kind moeite om zijn gedachten onder woorden te brengen?
- Wilt u adviezen over meertalig opvoeden?

Met wie contact opnemen?

De logopedist van de Jeugdgezondheidszorg GGD Zaanstreek-Waterland, onderdeel van het Centrum Jong en Centrum voor Jeugd en Gezin.

Zaanstreek-Waterland

Postbus 2056, 1500 GB Zaandam
Telefoon: 075 - 651 83 40/0299 - 74 80 04
Website: www.ggdzw.nl Email: jgz@ggdzw.nl

2013-01